

सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात जन्म-मृत्यू नोंदणीकरिता आवश्यक कोरे नमुने छपाई करण्यासाठी प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जमृनों-२०२४/अनौ.सं.क्र.०४/प्र.क्र.३०/कु.क
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००९.
दिनांक : ०८ फेब्रुवारी, २०२४

वाचा :-

- १) उप संचालक, आरोग्य सेवा (आ.मा.जि.आ), पुणे यांचे पत्र क्र. संआसे-२/उप संचालक (आ.मा.जि.आ), पुणे/कक्ष ८५ड / भांडार / खर्चास प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबत /१०२८४-८६/२३ दि.१३.१२.२०२३ व दि.०१.०२.२०२४.
- २) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दि.१७.०४.२०१५.

प्रस्तावना:-

उप संचालक, आरोग्य सेवा (आ.मा.जि.आ) तथा उपमुख्य निबंधक, जन्म मृत्यू नोंदणी, महाराष्ट्र राज्य पुणे-१ यांचे कार्यालय हे जन्म मृत्यू नोंदणीचे राज्यस्तरीय कार्यालय असून सदर कार्यालयामार्फत भारत सरकारच्या जन्म मृत्यू नोंदणी अधिनियम, १९६९ मधील तरतूदीनुसार व महाराष्ट्र जन्म मृत्यू नोंदणी नियम, २००० नुसार राज्यात जन्म मृत्यू नोंदणी कार्यक्रम राबविण्यात येतो. सदर अधिनियमान्वये अधिसूचित करण्यात आले असून ग्रामीण भागातील जन्म मृत्यूच्या नोंदी करण्यासाठी तसेच सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या आरोग्य संस्थांमध्ये जन्म मृत्यूच्या नोंदी करण्यासाठी रजिस्टरचा उपयोग होतो. त्यानुषंगाने सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात जन्म मृत्यू नोंदणीकरीता आवश्यक असलेले रजिस्टरचे कोरे नमुने ७ शासकीय मुद्रणालयांकडून छपाई करून घेण्यात येत असून त्याकरीता आवश्यक खर्चास प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव उप संचालक, आरोग्य सेवा (आ.मा.जि.आ), पुणे यांनी संदर्भाधीन क्र. १ येथील दि.१३.१२.२०२३ च्या पत्रान्वये सादर केला आहे. जन्म मृत्यू नोंदणी करीता आवश्यक असलेले रजिस्टरचे कोरे नमुने छपाईकरीता लेखाशिर्ष क्र.२२१०१०९१ (२१)- पुरवठा व सामुग्री या बाबीतर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात रु.१,६१,२९,१२४/- इतकी रक्कम आवश्यक असून त्यापैकी रुपये ८०.०० लक्ष इतकी रक्कम अर्थसंकल्पीत असून उर्वरित रक्कम रु.८१,२९,१२४/- इतक्या रक्कमेची पुरवणी मागणी सादर करण्यात आली असल्याचे संदर्भाधीन पत्रान्वये कळविले आहे. त्यानुषंगाने सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात जन्म मृत्यू नोंदणीकरीता आवश्यक असलेले रजिस्टरचे कोरे नमुने छपाईकरीता अर्थसंकल्पीत रकमेतून छपाईकरीता येणाऱ्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

जन्म मृत्यू नोंदणी करीता आवश्यक असलेले रजिस्टरचे कोरे नमुने छपाईकरीता लेखाशिर्ष क्र.२२१०१०९१ (२१)- पुरवठा व सामुग्री या बाबीतर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात अर्थसंकल्पीत रुपये ८०,००,०००/- इतक्या निधीपैकी बिडिएस प्रणालीवर दि.३१ मार्च, २०२४ पर्यंत वितरीत होणाऱ्या अनुदानाच्या मर्यादेतच खर्च करावा, या अटीसह खालील अटीच्या अधिन राहून रुपये ८०,००,०००/- (रुपये ऐंशी लक्ष फक्त) इतक्या रक्कमेच्या खालील विवरणपत्रातील रजिस्टर छपाईसाठी प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

जन्म मृत्यू नोंदीच्या रजिस्टरचे कोरे नमुने छपाईचा तपशील

क्र	नमुना क्रमांक	रजिस्टरमधील पानांची संख्या	एकूण रजिस्टरची संख्या
१	जन्म नमुना क्र. १	२५	११११००
२	मृत्यू नमुना क्र. २	२५	८७४८१
३	उपजत मृत्यू नमुना क्र. ३	२५	४०७६०
४	मासिक अहवाल गोषवारा नमुना क्र- ११,१२,१३	२५	४६९७४
५	मृत्यूच्या कारणांचे सर्वेक्षण(ग्रामीण योजना नमुना "अ" जन्म)	२००	४७०९
६	मृत्यूच्या कारणांचे सर्वेक्षण (ग्रामीण योजना नमुना "ब" मृत्यू)	२००	१६९१४
७	मृत्यूच्या कारणांचे सर्वेक्षण (ग्रामीण योजना नमुना "क" मृत्यूचे कारण)	२००	६९९८
८	मृत्यूच्या कारणांचे वैद्यकीय प्रमाणपत्र नमुना क्र. ४	३०	३३८७५
९	मृत्यूच्या कारणांचे वैद्यकीय प्रमाणपत्र नमुना क्र. ४ अ	३०	२५३७५
	एकूण		३,७४,१८६

अटी:-

- १) सदर जन्म मृत्यूच्या नोंदणी रजिस्टरच्या छपाईची आवश्यकता/मागणी यांची शहानिशा/खातरजमा करूनच छपाई करून घेण्यात यावी.
- २) जन्म मृत्यूच्या नोंदणीच्या छपाई करण्यात येणाऱ्या रजिस्टरचा पुरवठा झाल्यानंतर सदर रजिस्टर विनावापर पडून राहणार नाहीत व त्यांचा विहित मुदतीत वापर होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ३) सदर खर्च लेखाशिर्ष क्र. २२१० १०९१, (२१) पुरवठा व सामुग्री या लेखाशिर्षातर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाच्या मंजूर अनुदानापैकी बिडिएस प्रणालीवर वितरीत केलेल्या अनुदानाच्या मर्यादेत करावा. तसेच खर्च केलेल्या रक्कमेचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
- ४) सदर जन्म मृत्यू नोंदणीच्या रजिस्टर छपाईची द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

५) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग- पहिला, उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४, नियम क्रमांक ७ समोरील स्तंभ क्रमांक ६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

०२. उपरोक्त अनुक्रमांक १ ते ५ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित कार्यक्रम प्रमुख यांची तसेच आरोग्य सेवा आयुक्तालयाची राहिल.

०३. शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार सदर प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे.

०४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०८१५४९५११४१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिल कुमेरिये)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई
- २) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई/पुणे
- ३) संचालक, शासकीय मुद्रण व लेखन सामग्री व प्रकाशनालय, मुंबई
- ४) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई
- ५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), नागपूर
- ६) सह संचालक, आरोग्य सेवा, (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई
- ७) सह संचालक आरोग्य सेवा, (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई
- ८) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- ९) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
- १०) उप संचालक, आरोग्य सेवा (आ.मा.जि.आ), पुणे
- ११) मा.मंत्री (सा.आ.व कु.क) यांचे खाजगी सचिव
- १२) निवडनस्ती (कुटुंब कल्याण)